

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
Prijímateľ:	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
Názov projektu:	Inovujeme a vzdelávame pre prax
Kód ITMS projektu:	312011Z527
Názov pedagogického klubu:	14d Klub učiteľov PrG
Dátum stretnutia pedagogického klubu	13.12.2022
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
Meno koordinátora pedagogického klubu	Ing. Emília Priputenová
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://iavpp.spsbj.sk

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE:

Hlavná téma stretnutia: Komunikačné zručnosti – Bádateľské aktivity na hodinách

Krátka anotácia: Členovia klubu prírodovednej gramotnosti na stretnutí diskutovali o komunikačných zručnostiach, podali odporúčania pre podporu komunikácie a spolupráce a ponúkli úlohy na podporu komunikačných zručností žiakov.

Kľúčové slová: verbálna komunikácia, neverbálna komunikácia, komunikačný reťazec, komunikačné zručnosti

HLAVNÉ BODY, TÉMY STRETNUTIA, ZHRNUTIE PRIEBEHU STRETNUTIA:

Téma stretnutia: Komunikačné zručnosti - Bádateľské aktivity využívané na hodinách

1. Učitelia Klubu prírodovednej gramotnosti sa na stretnutí venovali komunikácii, ktorej hlavným cieľom je vzájomné porozumenie a spolupráca v tíme. Opísali komunikačný reťazec, ktorý spája vysieláč s prijímačom prostredníctvom komunikačného kanála a ktorý je východiskom pre porozumenie procesu komunikácie. Ponúkli dôležité odporúčania pre zdravú a tvorivú komunikáciu a navrhli aktivity vhodné pre posilnenie tímovej spolupráce.

Hlavným cieľom komunikácie je vzájomné porozumenie. Nie je to len prenos správy, ale akékoľvek vzájomné pôsobenie medzi ľuďmi. Ak chceme našu komunikáciu označiť za efektívnu, musíme si s druhým partnerom v komunikácii porozumieť. Porozumieť niekomu ešte neznamená, že s ním musíme aj súhlasiť. Správne porozumieť znamená správne pochopiť vysielané signály podľa toho, čo nám nimi chce druhý človek povedať. Komunikovať (z lat. *comunicare*), znamená deliť sa, zverovať. Vyjadruje snahu o dorozumievanie sa, oznamovanie.

Komunikácia z technického pohľadu je systém, tzv. komunikačný reťazec spájajúci vysieláč s prijímačom prostredníctvom komunikačného kanálu. Ten pozostáva zo šiestich komponentov:

- a) Informačný zdroj – chce oznámiť správu. Môže ním byť človek (riaditeľ, učiteľ, dieťa, rodič), technické zariadenie.
- b) Správa – vytvorená na základe myšlienky, vnímania, pocitu, v ktorej je spracovaný informačný obsah.
- c) Kóder – mení správu do formy vhodnej pre prenos. Slúži k prispôbieniu správy technickým parametrom prenosového kanála. V školskom prostredí ide napríklad o prispôbienie formy komunikácie vzhľadom na prijímateľa. Je interpretovaná na základe dovtedajšieho prežívania a životných skúseností odosielateľa.
- d) Kanál – cez ktorý je správa prenesená.
- e) Dekodér – podľa zakódovania dekoduje správu do tvaru zrozumiteľného pre prijímateľa. Pracuje na báze dovtedajšieho prežívania a životných skúseností odosielateľa.
- f) Prijímač správy – môže ním byť človek (dieťa, rodič, učiteľ/kolega, riaditeľ a pod.) aj technické zariadenie.

Učitelia Klubu prírodovednej gramotnosti si ozrejmili Schému dvoch dimenzií komunikácie „4 Ú“. Komunikácia sa môže odohrávať v dvoch rovinách. Podľa toho možno pozorovať 4 typológie správania, pre ktoré sú charakteristické určité prejavy:

ústretoivosť (aktívny a konštruktívny prístup) – prejavuje sa ako spolupráca, asertivita,

útok (aktívny a deštruktívny prístup) – prejavuje sa ako agresia, boj,

únik (pasívny a konštruktívny prístup) – prejavuje sa ako prispôbienie sa, trpezlivosť,

úskok (pasívny a deštruktívny prístup) – prejavuje sa ako manipulácia, pasívna agresia.

V komunikačnom procese využívame množstvo zručností. Ako odosielateľ využívame verbálne prostriedky (jazyk) a neverbálne prostriedky (reč tela). Ako prijímateľ uplatňujeme najmä prvky aktívneho počúvania, ktoré sa prejavujú verbálne (verifikačné otázky) a neverbálne (gestá, mimika). Učitelia sa zamerali na neutrálny jazyk. Jedná sa o jazyk, ktorý je objektívny, bez citového zafarbenia, nie je hodnotiaci, nenadržiava žiadnej strane (v prípade konfliktu). Jeho úlohou je popísať realitu, pocit, správanie. Možno ho spoznať ako pravdepodobnosť – „zdá sa mi“; „mám pocit“; „domnievam sa“ a pod. alebo tvrdenie spojené s verifikáciou – „Je to otázka spolupráce, áno?“ Napr.:

Je to veľmi zlé, že si vy dvaja nerozumieme. – Vidím, že si vy dvaja nerozumieme.

Stále musíte mať pravdu! – Zdá sa, že ste o tom silne presvedčení.

2. Učitelia sa zhodli na týchto odporúčaníach pre podporu komunikácie a spolupráce.
- Kladme otvorené otázky – Otázky s otvoreným koncom pomáhajú myslieť mimo zaužívané odpovede.
- Zavedme diskusné príležitosti – Učiteľ položí otázku s otvoreným koncom, aby rozhýbal skupinu. Následne podporuje diskusiu s výzvami. Tieto výzvy posilnia žiakov k ďalšiemu premýšľaniu.
- „Čo ťa viedlo k tejto myšlienke?“
- „Kto prepojí to, čo povedal Tomáš so Zuzaniným nápadom?“
- „Porovnajme Zuzanin nápad so Samovými myšlienkami.“
- Model tvorivosti – Ako učitelia sme zodpovední za modelovanie situácie, účasť na otvorených diskusiách, rolovej hre so žiakmi.
- Urobme kreatívne myslenie viditeľnejšie – Ak žiaci výsledky kreatívneho myslenia iných vidia, sú na jednej strane vystavení novým spôsobom myslenia a na strane druhej sú posilnení, aby zdokumentovali vlastné myslenie.
- Chváľme myslenie „out of the box“ – Ocenenie človeka, keď prejavuje tvorivosť, je kľúčovou súčasťou rozvoja kultúry, v ktorej sa kreativita oceňuje a podporuje.
- Určme ciele, nie proces – Namiesto prehnaných zadaní, nechajme žiakom priestor, aby rozmýšľali nad cestou, ako dosiahnuť konečný cieľ.
3. Učitelia navrhli aktivity, ktoré možno využiť na vyučovacích hodinách pre posilnenie tímovej spolupráce.
- A. Otoč papier
- Pomôcky: baliaci papier
- Zadanie: Ak sa chystáte spájať veľkú skupinu žiakov, navrhujeme vytvoriť podskupiny s približne 4-5 členmi. Každá dostane rovnako veľký kus baliaceho papiera, na ktorý sa všetci zo skupiny postaví. Úlohou skupiny je prevrátiť na druhú stranu papier tak, aby nik z neho nezostúpil na zem.
- Reflexia: Akú stratégiu ste zvolili? Museli ste veľa diskutovať alebo bola vo vašej skupine tendencia počúvať jedného vedúceho? Súhlasil každý s navrhnutým spôsobom riešenia? Ak nie, ako ste s tým pracovali? Čo z tohto si môžete vziať do svojich bežných dní?
- B. Najstabilnejšia a najvyššia
- Pomôcky: papiere (môžu byť aj tvrdé a farebné), lepiace pásky, špagát, ceruzky/perá/farbičky, štipce
- Zadanie: Vytvorte aspoň 5-členné tímy. Zadaťte alebo ponúknite losovanie o to, kto bude v tíme pracovať na pozícii riaditeľa, dizajnéra, robotníkov a pozorovateľa. Úlohou riaditeľa bude rozhodovať o celkovom postupe (ako a čo sa urobí). Úlohou dizajnéra, ako to bude vyzeráť. Robotníci budú pracovať podľa zadania riaditeľa a dizajnéra (budú lepiť, strihať a pod.). Pozorovateľ zaznamenáva celý proces. Úlohou tímu je zostaviť vežu, ktorá bude najvyššia a najstabilnejšia zároveň. Podporte v tímoch tvorivosť. Po uplynutí času dajte 2 minúty na prezentáciu každému tímu a potom zostavte porotu - z každého tímu vyberte jedného zástupcu. Porota bude rozhodovať o poradí jednotlivých veží.
- Otázky pre pozorovateľa: Ako sa zhostil riaditeľ, dizajnér a robotníci svojich pozícií? Boli viditeľné snahy o prekročenie právomocí? Ako komunikovali? Zamerali sa skôr na cieľ alebo na spokojnosť každého? Ako postupovali, keď mali rozdielne názory? Ako si poradili s časovým tlakom?
- Abeceda
- C. Pitfall
- Pomôcky: obrus a tenisovú loptičku
- Zadanie: Na túto aktivitu je potrebné sa vopred pripraviť. V obruse vystrihnite niekoľko dier väčších ako tenisová loptička (vyhnite sa ale miestu presne v strede obrusu). Potom vyznačte hrubou fixkou niekoľko dobre viditeľných krížikov (Xiek) na celej ploche obrusu. Úlohou tímu potom bude vziať obrus a pomocou spolupráce dostať loptičku cez všetky krížiky tak, aby im pri tom nespádla do niektorej z dier.
- Reflexia: Podarilo sa vám splniť zadanú úlohu? Ako sa prejavovala spolupráca medzi vami?
4. Záver

ZÁVERY A ODPORÚČANIA:

Odporúčame, aby sa členovia klubu, ktorí sa v rámci tejto témy vzdelávali, podelili so svojimi skúsenosťami s ostatnými členmi.

- 1) Zhrnutie a plánovanie činností do ďalšieho obdobia, záver porady
  - a) Zhrnutie činnosti: Komunikačné zručnosti, odporúčania pre tvorivú komunikáciu, aktivity na podporu tímovej spolupráce – bádateľské aktivity
  - b) Plánované činnosti: PrG a IKT – využitie IKT na tvorbu bádateľsky orientovaných úloh
- 2) Záverečné uznesenia: Členovia PK využijú získané poznatky vo svojom edukačnom procese v oblasti rozvoja prírodovednej gramotnosti a funkčnej gramotnosti.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Ing. Emília Priputenová
Dátum	13.12.2022
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Jaroslav Bujda
Dátum	13.12.2022
Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu.